

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

זוכרים ושרים

לאחר ההצלחה הגדולה בשנים שעברו, יוזמים גם השנה משפחות שכולות ונפגעי טרור ערב של התייחדות עם חללי צה"ל ברוח יהודית-דתית. הערב יהיה ביום ראשון, ד' באייר, בשעה 8 בערב, בבנייני-האומה בירושלים. ישתתפו הזמרים אהרון דזאל, ישראל פרנס, יהורם גאון וישי לפידות, שישיירו שירי נשמה, מלווים בסיפורי המשפחות השכולות. יישאו דברים גם הרב ישראל-מאיר לאו, הרמטכ"ל לשעבר משה יעלון, מר דוד חתואל ורב קלמנוביץ'. פרטים: 050-5287566.

מיסטיקה במדבר

בית-חב"ד במצפה-רמון מקיים סמינרים רוחניים מיוחדים, למתעניינים בקבלה ובחסידות. שיחות ולימוד פנימי, התועדויות, טיולי התבוננות במדבר, והכול באווירה צעירה. להרשמה: עמי ברעם, טל' 054-5274770.

יריד 'עולם היהדות'

כמסורת השנים האחרונות מארגן שופר תקשורת את יריד 'עולם היהדות', באולמי הדודאים (הירקון 57) בבני-ברק. התערוכה תהיה בימים שני, שלישי, רביעי, י"ב-י"ד באייר (2.5-3.4), ויוצגו בה תשמישי-קדושה, ארונות-קודש וציוד לבתי-כנסת, מעשי רקמה ופרוכות, קלטות בנושאים יהודיים וכן יריד דירות. הכניסה חינם. טל' 03-9678555.

טריוויה חסידית

אוהבים משחקי טריוויה? לפניכם תקליטור טריוויה חסידית, ובו שלושת-אלפים שאלות בנושא חסידות חב"ד. השאלות מקיפות קשת רחבה של נושאים. טל' 456-400-800-1.

זמני השבוע

ניו-יורק	7:22	דטרויט	8:01	מיאמי	7:10	לוס-אנג'לס
כניסת השבת	7:22	צאת השבת	8:24	9:04	8:22	8:07

פרקי-אבות השבוע: פרק ב

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

המדינה היהודית המתכרסמת

חסד עשה עמנו הקב"ה בהופעתם של גורמים המניפים את דגל 'מדינת כל אזרחיה', והמאלצים את היהודים להיאחז במושג 'מדינה יהודית'. אילולא הם, היה הביטוי הזה נהפך למילת-גנאי

הטרור כבר מזמן היינו מקימים את המפלצת הזאת בלב ארצנו.

מלחמת ששת-הימים הולידה פרץ של התעוררות יהודית. פתאום התחברו המוני יהודים אל השורשים היהודיים העמוקים ביותר – הכותל המערבי, קבר רחל, מערת-המכפלה. בלב נרגש פסעו יהודים בשבילי התנ"ך, בחבלי יהודה ושומרון. התשוקה להיאחז באדמות-הקודש הללו הייתה הביטוי הטבעי של ההתעוררות הזאת.

אבל נראה שנותני הטון במדינה נבהלו מההתעוררות היהודית, ועשו הכול כדי לדכאה. אדמת ארץ-ישראל נהפכה ל'שטחים'. מיישבי הארץ נהפכו ל'מתנחלים', מילה שהוטענה במשמעויות שליליות. הקמת יישובים יהודיים כונתה נישול, והאחיזה בחבלי הארץ – כיבוש. את מקום הערכים היהודיים תפסו מושגים כ'שלטון החוק', 'זכויות האזרח', 'דמוקרטיה'. מ'המדינה היהודית' כבר לא נותר הרבה.

ואז באו בשארה וחבריו ואמרו: אם-כך, הבה נהיה דמוקרטיה מושלמת, 'מדינת כל אזרחיה'.

שום מילה על חינוך ליהדות

הכרסום במהותה היהודית של המדינה הוא תוצאה בלתי-נמנעת מההינתקות מתכנים יהודיים אמיתיים. כבר גדל כאן דור שלישי של ניתוק מיהדות אמיתית, מערכים יהודיים מקוריים, מהכרת המורשת היהודית. מה הפלא שהמושג יהודי מאבד ממשמעותו.

השבוע התפרסם ריאיון מקיף עם אישים מובילים בתחום החינוך. דובר שם על חינוך להומניות ולטכנולוגיה. שרת החינוך הדגישה את חשיבות החינוך לערכי האזרחות. אבל בכל הריאיון הגדול הזה לא הופיעה אפילו פעם אחת המילה יהדות. קברניטי החינוך אינם סבורים שהחינוך ליהדות ראוי בכלל לאזכור ולהתייחסות.

אולי דווקא עזמי בשארה יגרום לנו לרצות שתהיה כאן מדינה יהודית. זה עצוב למדי, אבל שיבוא הנס מכל מקום.

פני חמישים ותשע שנים הדהדה בעולם ההכרזה: "אנו מכרזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל". המדינה הזאת קמה והגיעה להישגים גדולים, אבל דווקא בנקודה העיקרית של הווייתה – היותה מדינה יהודית – חלה נסיגה גוברת והולכת.

חסד עשה עמנו הקב"ה בהופעתם של גורמים כדוגמת ח"כ עזמי בשארה, המניפים את דגל 'מדינת כל אזרחיה', והמאלצים את היהודים להיאחז במושג 'מדינה יהודית'. אילולא אותם גורמים, סביר להניח שצמד המילים הזה היה ננטש לגמרי, ואף היה נהפך למילת-גנאי עזעזנית.

ראו מה קרה לביטויים כמו 'התבוללות' ו'נישואי תערובת', שבעבר נחשבו שליליים לחלוטין. מאבק בהתבוללות היה הדבר היהודי ביותר והערכי ביותר, והמדינה ראתה בו אתגר מרכזי. ואילו בימינו נהפכו נישואים בין יהודים ללא-יהודים לסוג של נאורות והשתחררות מכבלי דעות קדומות. מי שימחה על נישואים כאלה ייתפס מיד כגנאי חשוך.

החזון העכשווי

התביעה, המוצגת בפי גורמים בציבור הערבי ובשמאל הקיצוני, להפוך את המדינה ל'מדינת כל אזרחיה', היא תוצאה טבעית מדחיקת המרכיב היהודי. אותם גורמים זיהו היטב את התהליך המתחולל זה שנים. הם ראו כי הדמוקרטיה ו'שלטון החוק' נהפכים לערכים המרכזיים. הם קלטו את היחס השלילי המתפתח כלפי ערכים כמו גאולת אדמות הארץ, הקמת יישובים יהודיים, אחיזה יהודית. במידה רבה הם פשוט קראו לילד בשמו.

ובאמת, ראו במה משקיעה המדינה היהודית את עיקר תשומת-ליבה בחמש-עשרה השנים האחרונות – בהקמת מדינה פלסטינית בלב-ליבה של ארץ-ישראל. ממשלה אחרי ממשלה משקיעות בתהליך הזה את מרבית זמנן וכוחותיהן. אין איש שואל, האומנם לשם כך קמה המדינה היהודית?! למרבה תסכולן של הממשלות, דווקא הערבים מקלקלים את התגשמות החזון ה'נשגב' הזה, אבל אילולא

החטא החיצוני של האדם השלם

הרע הפוגע בזולת. היא נענשה בצרעת דווקא משום שזה היה עניין חיצוני ביותר.

הכוהן המטהר

בלשון הרע יש שני היבטים: האחד, הפגיעה שהדבר גורם לזולת; השני, עצם הדיבור על הזולת, גורר את האדם לדיבורים שליליים. נגע הצרעת קשור להיבט השני מבחינת הפגיעה בזולת – אין כאן פגיעה; אבל עצם הדיבור הוא בבחינת פגם, שיכול לגרום בעקבותיו דברים שליליים, ולכן זה נחשב עניין חיצוני, שעונשו צרעת.

טהרתו של המצורע היא דווקא על-ידי כוהן. האדם עצמו, אף שהוא 'אדם שלם', אינו יכול לתקן את עצמו. העובדה שנכשל בלשון הרע מוכיחה שעדיין קיים בתוכי נפשו רע נעלם, שהוא עצמו אינו חש בו. רק הכוהן, העומד בדרגת 'חסד עליון', מסוגל לטהרו, ולהרעיף עליו קדושה עליונה המתקנת את הרע הנעלם ומטהרת אותו לגמרי.

(לקוטי שיחות כרך כב, עמ' 65)

לפיכך אין מצוות הנגעים מצויה לאחר החורבן, שכן בני-אדם בדרגה מושלמת כל-כך, שרק חיצוניותם זקוקה לתיקון, אינם בנמצא כיום. בימינו "אף הצדיק והטוב – עדיין הרע (מצוי אצלו) קצת בפנימיות", וממילא אין הוא מתבטא בנגעי צרעת, שמייצג את הרע החיצוני בלבד.

אין פגיעה

הסבר זה מעורר שאלה גדולה: חז"ל אומרים שנגעי הצרעת באים כעונש על חטא לשון הרע. חטא זה חמור ביותר, והוא שקול כנגד שלוש העבירות שעליהן נאמר "ייהרג ואל יעבור". איך אפשר לומר שאדם החוטא בחטא זה (שבעטיו נענש בנגע צרעת) הוא האדם השלם שיש בו פגם חיצוני בלבד "בעור בשרו"?

הדבר יובן על-פי אריכות לשונו של הרמב"ם בהלכות צרעת. הוא מביא שם את מעשה מרים, שדיברה על נבואתו של משה. מדגיש הרמב"ם: "לא דיברה בגנות, אלא טעתה שהשוותו לשאר נביאים, והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו". ברור לגמרי שמרים לא התכוונה לפגוע במשה, והוא גם לא נפגע מדבריה, ולכן אין כאן לשון

ני-האדם מכוונים בתורה בארבעה שמות – אדם, איש, גבר, אנוש. כל אחד ואחד מהשמות האלה מבטא דרגה מסוימת – 'אדם' מייצג את הדרגה הגבוהה ביותר ואילו 'אנוש' מתאר את האדם בחולשתו ובירידתו.

כאן מתעוררת שאלה על דיני הצרעת המפורטים בפרשתנו, והנפתחים במילים: "אדם כי יהיה בעור בשרו". התואר 'אדם' מבטא את מעלתו של עמ-ישראל ("אתם קרויים אדם"). 'אדם' מייצג את השלמות והעמידה בדרגה גבוהה ועליונה. איך ייתכן אפוא שמי שעומד בדרגת 'אדם' ילקה בטומאת הצרעת, שהיא מהטומאות החמורות ביותר?!

הנגעים אינם מצויים

מבואר בתורת החסידות שדווקא האדם השלם הוא היכול ללקות בצרעת. נגע זה פוגע "בעור בשרו" בלבד, בשכבה החיצונית, ואינו חודר לתוך-תוכו של האדם. בכך הוא משקף את מעמדו הרוחני – זה יהודי מושלם, שכל-כולו טהור, אולם נותרה בו 'פסולת' חיצונית, שעכשיו באה גם היא לידי תיקון.

מן המעיין לימוד התורה | מאת הרב אליעזר ברוד

לפי שנאמר בזוהר שהקב"ה והתורה חד הם.

(לקוטי תורה)

אמרת השבוע

"מי אני"

אחד מחסידיו של אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש היה נחשב עשיר העיירה שבה התגורר. גם בית-המדרש של העיירה היה נתון בשטחה של אחוזתו. כשהוא היה מגיע אל רבו, היה הרבי תובע ממנו לפזר מכספו בעבור ענייני הצדקה של העיירה - החזקת הרב, השוחט, המלמדים. כמורכן היה מעורר אותו לייסד שיעורי תורה ברבים.

החסיד היה משיב בענווה: "מי אני שיהיה בכוחי להחזיק את כל ענייני היהדות של העיירה".

פעם אחת הגיב הרבי על תשובה זו: "אכן, צודק אתה בטענתך 'מי אני', אך האם אתה מציג אותה גם כשאתה נמצא במשרדך ועובר על ספרי החשבונות? האומנם גם כשאתה רואה את הרווחים הגדולים שנתן לך ה', אתה אומר 'מי אני שמגיע לי שפע גדול זה?'".

לא מתאים לא ללמוד

לא מתאים ליהודי בעל-בית ללבוש בגד מכוער, ולא מתאים לו שלא ללמוד גמרא כל יום. ה'מתאים' וה'לא-מתאים' הרוחניים צריכים להיות לפחות כמו ה'מתאים' וה'לא-מתאים' הגשמיים.

(ספר השיחות ת"ש)

רצונו של הקב"ה

הלומד תורה משיג את רצונו וחכמתו של הקב"ה. כך עלה ברצונו, שאם יטען ראובן כך וכך ושמעון כך וכך, יהיה הפסוק ביניהם כך וכך. זאת, אף אם לא היה ולא יהיה הדבר הזה לעולם, לבוא למשפט על טענות אלה.

(תניא)

יוקר התורה

החסיד רבי אייזיק מהומיל הוכיח פעם שניים מתלמידיו על שלא ערכו 'סיום' על מסכת שלמדו. הוא אמר להם: סימן שהתורה אינה יקרה אצלכם די הצורך.

לחקוק את התורה ביזכרון

מי שרוצה שהקב"ה ישכון בקרבו תמיד, גם בעיסוקו בצורכי הגוף, יחקוק דברי תורה ביזכרונו,

רפואה שלמה

"זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק" (ויקרא יד, כד). התורה היא רפואה שלמה "לכל נגע הצרעת" – לכל המחלות ולכל המיחושים, כדברי חז"ל (עירובין נד): "חש בראשו יעסוק בתורה", "חש בגרונו יעסוק בתורה", "חש בכל גופו יעסוק בתורה".

(דגל מחנה אפרים)

תמיד ללמוד

"להורות ביום הטמא וביום הטהור" (ויקרא יד, נז). על האדם לעסוק בתורה בכל הזמנים, "ביום הטמא וביום הטהור". גם אם אינו טהור עליו ללמוד תורה וסופו שהתורה תטהר אותו.

(משענת משה)

דרך-ארץ לפני התורה

הלומד גמרא צריך להרגיש כאילו הוא יושב במתיבתא קדישא ושומע את השכינה מדברת מתוך גרונו של התנאים והאמוראים. הרגשה זו מעוררת בו תחושה של דרך-ארץ מיוחדת לפני הסוגיה. גדולת נותן התורה מרחפת במוח וחיבת קדושת התורה נרגשת בלב.

(הרבי הרי"ף מליובאוויטש)

חזר ושואל

אחד מחסידיו של אדמו"ר המהר"ש (רבי שמואל) מליובאוויטש היה סוחר יערות שראה ברכה בעסקיו. יום אחד הוצעה לו עסקה שלכאורה נראתה משתלמת ביותר. מדובר היה ברכישת מפעל גדול, שעל-פי כל התחזיות היה עתיד להניב רווחים גדולים.

כחסידי, נהג הסוחר לשאול בעצת הרבי לפני כל ביצוע עסקה חשובה; על-אחת-כמה-ונכמה עסקה שדרשה השקעת הון רב. נסע אפוא לליובאוויטש, לשאול את פי הרבי ולבקש את ברכתו.

בריאותו של הרבי באותם ימים לא הייתה איתנה, והזמן שהוקצב לכל חסיד היה קצר ביותר. לאחר שנכנס פנימה אל הקודש, הציג הסוחר בכמה מילים את עיקרי הדברים, וציפה לברכת הרבי. לתדהמתו שמע מפי הרבי דברים אחרים לגמרי. "לא על כך תהיה תפארתך", אמר לו הרבי. "לדעתי, כדאי שתמשיך את ידך מן העסקה".

נדהם ומאוכזב עזב הסוחר את בית הרבי וחזר למקום מגוריו.

כעבור כמה ימים באו לביתו הסוחרים שהציעו לו את העסקה. הוא הביט בעמיתיו במבוכה גלויה. "האמינו לי כי לו היו הדברים תלויים בי, הייתי קופץ על ההזדמנות בשמחה רבה, אך מה אעשה שהרבי הורה לי למשוך את ידי ממנה", אמר בנימה מתנצלת.

הביטו בו הסוחרים, שלא היו חסידים, בפליאה רבה. "האם שיתפת את רבך בכל פרטי העסקה?", שאלוהו כעבור רגע. "האם סיפרת לו על הרווחים העצומים שהיא צפויה להניב?", תהו. הם הוסיפו בביטחון כי "לו היה הרבי יודע כל זאת, אין ספק שהיה דוחף אותך אליה בשתי ידיים!"

הרהר החסיד בדברי עמיתיו ודבריהם נכנסו לליבו. הם צודקים - חשב לעצמו - אכן לא ניתנה לו הזדמנות נאותה להציג לפני הרבי את מלוא התמונה.

קם ונסע שוב לחצר הרבי. כשנכנס אל הרבי החל לתאר לפניו הפעם ביתר פירוט - את העסקה המוצעת. "רבי", חתם את דבריו בהתרגשות, "מדובר כאן ברווחים עצומים... בתוך זמן קצר ביותר אפשר ממש להתעשר מהעסקה... בעזרת ה', כשאקצור את הרווחים המיוחלים, אפריש מהם סכום גדול לצדקה!". הרבי הקשיב לו בסבלנות ולבסוף אמר:

"לא כדאי לך. שמעניינא והנח לעסקה הזאת. הקב"ה יזמן לך את פרנסתך מעסקות אחרות!". נסע החסיד הסוחר לביתו מתוסכל כפליים. כל הסימנים מראים שמדובר בעסק רווחי ביותר, ואילו הרבי מבטל זאת כלאחר-יד ופוסק בקלות לשלילה!

ידידיו הסוחרים התקשו להאמין. גם חברים ובני-משפחה תהו על דברי הרבי. "מדובר בעסקה של 'פעם בחיים'!", טענו בלהט. "נראה שלא הבנת כראוי את תשובת הרבי, או שמא נכשלת גם הפעם בהצגת הדברים לפניו. עליך לנסוע אליו פעם נוספת,

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

להאמין ולצפות

בניין ביאת המשיח מדגישה התורה לא רק את עצם הצורך להאמין בבואו, אלא גם את נחיצות הציפייה לקראתו. הרמב"ם, ב"ג עיקרי האמונה שלו, מדגיש: "אם יתמהמה - חכה לו" (בלשון הפסוק בחבקוק ב,ג, וכך נאמר גם בצפניה ג,ח: "לכן חכו לי, נאום ה', ליום קומי לעד"). כך מנוסחים הדברים גם ב'אני מאמין': "ואף-על-פי שיתמהמה, עם כל זה אהכה לו בכל יום שיבוא".

יתרה מזו כותב הרמב"ם בתחילת הפרק העוסק בסוגיית המשיח (תחילת פרק יא מהלכות מלכים): "וכל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבנו". משמע מזה, שאפילו מי שמאמין בעצם בואו של המשיח, אלא שאינו מחכה לביאתו, הרי הוא "כופר בתורה ובמשה רבנו".

ידועים גם-כן דברי הגמרא (שבת לא,א), שאחת השאלות ששואלים את האדם ביום-הדין היא: "ציפיית לישועה?". יכול אפוא יהודי להאמין בכל י"ג עיקרי האמונה, לעסוק כל ימיו בתורה ובמצוות בתכלית השלמות, אבל אם לא הייתה בו ציפייה לביאת המשיח ולישועת ישראל, יעמוד נכלם מול התביעה האלוהית הגדולה ביום-הדין: "ציפיית לישועה?". מכל זה ברור, שהתורה דורשת מכל יהודי, שיהיה בו רגש ממשי של ציפייה לביאת המשיח, נוסף על עצם האמונה בו.

עדות לאמונה

הציפייה, בפשטות, מעידה על עוצמת האמונה. אך טבעי הוא, שהמאמין בגאולה הציפויה והיודע את הטוב המופלא המזומן לנו, חייב להשתוקק לרגע המיוחל שבו תפצע. וכך נאמר בנביאים (ישעיה ל,יח): "אשרי כל חוכי לו". כלומר, אשרי האדם המחכה לבוא המשיח.

יהודי האומר שהוא מאמין בביאת המשיח, אבל אין בו ציפייה לכך - מעיד על עצמו שאמונתו רופפת למדי. בהכרח שזו אמונה הלוקה בחסר, במובן זה או אחר; שאם-לא-כן, איך ייתכן שאין בנפשו ציפייה דרוכה ליום-ה' הגדול? יהודי המאמין בטוב הנפלא, הצפוי לו, לעם-ישראל, לעולם כולו ולשכינה (שנמצאת בגלות ותיגאל אף היא) בבוא המשיח, איך ייתכן שלא יהיה חדור ציפייה עצומה לראות את הטוב הזה? על-כן, ככל שיש באדם יותר ציפייה לבוא המשיח, בכך הוא מעיד על עצמו שגם אמונתו בביאת המשיח שלמה יותר.

הציפייה מזרזת

חשיבותה של הציפייה איננה רק בהיותה עדות על עוצמת האמונה. הציפייה עצמה מזרזת ומקרבת את הגאולה. הקב"ה רוצה שהגאולה תבוא כגשם שמרווה אדמה צמאה ולא שתנחת חלילה על קרקע אדישה. כאשר אנו מצפים לגאולה ומבקשים אותה - בכך אנו מזרזים את בואה.

וכך נאמר במדרש (ילקוט שמעוני איכה, רמז תקצ"ז): "יש דור שהוא מצפה למלכותי - מיד הן נגאלין". החיד"א מסביר, שהציפייה לגאולה היא הזכות הגדולה שיש לעם-ישראל. שכן כאשר אנו מבקשים על הגאולה יכולים לטעון כנגדנו שאין זכויותינו מספיקות כדי להיגאל. אולם כאשר אנו מצפים ומחכים לביאת המשיח, אנו זכאים לגאולה בזכות הציפייה עצמה.

הוא מסתמך על המדרש (ילקוט שמעוני תהילים רמז תשל"ו): "אפילו אין ביד ישראל אלא הקיווי (=התקווה) - כדאי הם לגאולה בשכר הקיווי".

משמע מדברי חז"ל, שלקראת סוף הגלות מצפה הקב"ה שעם-ישראל יתאחד בזעקה גדולה על ביאת המשיח והגאולה. אולי זה ההסבר למציאות הקשה שאנו שרויים בה, מציאות שלא נראה לה פתרון בדרך הטבע. עלינו להבין שישועתנו יכולה לבוא רק על-ידי הגאולה האמיתית והשלמה, וכאשר נצפה לה ונבקשה - ישלח לנו אותה הקב"ה במהרה.

ועכשיו אל תחסוך בהסברים ובפרטים, ואל תצא מחדרו קודם שיעניק לך את ברכתו לעסקה".

קם הסוחר ונסע לליובאוויטש בשלישית. נכנס ל'יחידות', שטח לפני הרבי את כל הנימוקים וההסברים האפשריים, וממש 'התחנן' לפני הרבי ש'יתיר' לו לקיים את העסקה.

הרבי הקשיב לו רוב-קשב ואז פסק: "לא! לא כדאי!".

חזר הסוחר לביתו במפח-נפש. מחשבתיו טלטלוהו אנה ואנה. הלוא הרבי לא אסר עליי לבצע את העסקה, אמר בליבו, הוא בסך-הכול 'לא המליץ' עליה...

סוף דבר שהסוחר לא עמד בפיתוי וחתם על העסקה. והנה, לא חלפו אלא חודשים אחדים וכבר התברר כי העסקה המבטיחה אינה אלא אסון כלכלי. הוא איבד בה את רוב הונו.

בלב שבור לרסיסים, ובידיעה ברורה כי הוא ורק הוא אשם בנפילתו, נסע הסוחר לליובאוויטש. בראש מורכן ובעיניים דומעות התוודה לפני הרבי על המעשה הנמחר שעשה ועל תוצאותיו.

"אשאל אותך שאלה", פנה אליו לפתע הרבי. "חסידים נוסעים אל רבם ושואלים את פיו בענייני מסחר ובשאר תחומים שהוא אינו מצוי בהם. הרבי אומר להם מה שאומר, והם מציינים לו. מדוע, לדעתך, הם עושים כך, בשעה שהרבי עצמו אינו מתמחה בתחומים שבהם הוא נשאל?".

שתק החסיד. "שלוש תשובות בדבר", המשיך הרבי. "החסידים הפשוטים מייחסים את דברי הרבי לרוח-הקודש, ועל כן הם שועים לדבריו בלי חכמות. חסידים מיושבים יותר בדעתם מוסיפים לכך גם טעם שכלי, באומרים כי הרבי 'ביטל' את רצונותיו, את שכלו ואת כל כוחות נפשו לתורה, וממילא דעתו היא דעת-תורה. כששומעים בקול הרבי, מאמינים הם, שומעים למעשה בקול התורה. אך יש דרגה שלישית של חסידים, 'בעלי בתים' שהם 'פיקחים' במיוחד. הללו טוענים כך: הרבי בא במגע עם אנשים רבים, בעלי עיסוקים מגוונים, ומתוך כך הוא רוכש בקיאות רבה בתחומים רבים. יש לו אפוא ראייה רחבה ונכונה של הדברים, ומצד זה כדאי להקשיב לדעתו".

שתק לרגע הרבי, ומיד הוסיף: "שלוש פעמים באת לכאן, שלוש פעמים שאלת אותה שאלה, ושלוש פעמים נענית באותה התשובה. ומצד כל אחת משלוש הדרגות שמנתי קודם-לכן היה עליך להקשיב ולציית למה שנאמר לך".

קודם צאתו של הסוחר השבור מחדרו בירכו הרבי כי יצליח לכונן מחדש את עסקיו ופטרול לשלום.

חסיד של בעל התניא חי כל ימיו מפתגם ששמע מפי הרבי: "שמור וזכור בדיבור אחד - בכל דיבור שהאדם מוציא מפיו, עליו לזכור ולשמור את ה'קב"ה"

פתגם חסידי

ראש 'ענף סת"ם' בקיבוץ

ברכת נעולה לצרפת, וכך הגיע אבא לצרפת (בהיותה עדיין חופשית). הצרפתים לא ידעו מה לעשות בפליטים ושלחו אותם דרומה, לאזור הפירנאים. שם נכלאו במחנות ששימשו בעבר ההחזקת פליטים ספרדים.

למאיר באום, שבקרוב ימלאו לו שמונים, תפקיד ייחודי בקיבוץ, משוואת יצחק. הוא עומד בראש 'ענף סת"ם', וזה כשלושים וחמש שנים הוא כותב את פרשיות התפילין לכל בני הקיבוץ המגיעים למצוות. יש לו כתב-סופרים יפה להפליא, המפאר אין-ספור מזוזות, מגילות ואף ספרי-תורה שכתב בנקוף השנים, שמונה מספרי-תורה שכתב משרתים קהילות יהודיות בחו"ל. שני ספרי-תורה אחרים, ששרדו מן השואה ובלו, תוקנו על-ידו. האחד הוכנס לארון-הקודש בבית-הכנסת של הקיבוץ, והשני לארון-קודש מיוחד שבנה בביתו.

לא רק ספרי-תורה הנזכרים שרדו מן התופת, אלא גם הוא-עצמו. "בשנתיים הראשונות של המלחמה הצלחנו בדרך כלשהי לנוע בין הטיפות", אומר באום, שבפרוץ המלחמה היה כבן-גילם של הנערים שבעבורם הוא כותב את פרשיות התפילין.

הבריחה מגרמניה

הוא נולד בגרמניה, בעיר קטנה ליד אהן, הקרובה לגבול הולנד. הוריו, לאו (יהושע) וארנה באום, היו שומרי מסורת. זמן-מה לאחר 'ליל הבדולח' (אור לט"ז במרחשוון תרצ"ט) הבין האב כי מקומו ומקום יקיריו אינו בגרמניה. הוא נמלט לבלגיה, ואליו הצטרפו כעבור זמן קצר רעייתו ושני ילדיהם, מאיר ויששכר, המבוגר מאחיו בכשנה.

"כשפלשו הגרמנים לבלגיה", מספר מאיר, "שלחו הבלגים את כל הגברים הפליטים שעל אדמתם

באום מציג את פרשיות התפילין לנערי הקיבוץ

לארץ. מאיר החליט להעשיר את ידיעותיו בתורה ופנה לישיבה. כעבור כמה שנות לימוד פתח במסלול שהוביל אותו לשדה-החינוך, ובמסגרתו פעל למעלה משני עשורים.

לפני כשלושים וחמש שנים עשה הסבה לכתבת סת"ם. הוא אוהב את מלאכתו, שהיא מלאכת-קודש, ורווה נחת משלושת ילדיו, מנכדיו ומניניו. "בחסדי ה' הצלחנו להקים כאן שבט של צאצאים ההולכים כולם בדרך התורה, ובכך אנו מפצים את עצמנו על האובדן הכואב שחוונו שם", הוא אומר.

לכודים בצרפת

"לאחר שאבא השיג מסמך המאשר כי בקרוב יזכה בוויזה לארה"ב - מסמך שבעזרתו הצליח לעבור מהמחנה הסגור בדרום המדינה למחנה אחר באזור מרסיי - שיגר לנו מסר, כי נצא מיד מבלגיה הכבושה ונחבור אליו, כדי להמשיך יחדיו לארה"ב. פעלנו כעצתו ועברנו בגנבה את הגבול לצרפת.

"למרות הוויזות שבידינו, דחו אותנו שלטונות ארה"ב ב'לך ושוב', עד שהגרמנים פלשו לצרפת, ושלטון וישי, משתף הפעולה, ניתק את קשריו הדיפלומטיים עם ארה"ב. בשלב הזה כבר היינו לכודים באין מוצא". בשלהי חודש אב תש"ב נשלחו בני הזוג באום ברכבת ממחנה דראנסי שליד פריז לדרך שלא הייתה ממנה חזרה. "על-פי החישובים שלנו, שניהם נספו באושוויץ בא' באלול", אומר מאיר.

שבט ההולך בדרך התורה

הוא ואחיו הוברחו על-ידי ארגוני הצלה יהודיים. במהלך המלחמה הופרדו זה מזה ונדדו בין מוסדות רבים. בתום המלחמה שבו ונפגשו, ויחדיו עלו

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ספירה של ספק

שאלה: כשיש לאדם ספק אם היום יום שני או שלישי לעומר, למשל - האם הוא יכול לספור מספק את שני הימים?

תשובה: הגדרת פעולת הספירה אמורה להיות - קביעה ודאית של המספר (ומי שספר בשפה שאינו מבין, לדעת הרבה פוסקים לא יצא). על-כן נטען בפוסקים שספירה שאינה ברורה אינה נחשבת 'ספירה' כלל.

לעומת זה, מדברי בעל 'המאור' עולה שאינו סובר שספירה מספק אינה ספירה.

לדעת ה'ביע אומר' וה'מנחת יצחק': יספור את שתי הספירות ללא ברכה. כאשר יתברר לו שאחת מהן נכונה, יוכל להוסיף לספור את שאר הימים בברכה.

אולם לדעת הרבי מליובאוויטש אפשר בהחלט לספור במצב כזה, ואפילו לברך על הספירה (פעם אחת, כמובן). הוא מוכיח זאת מהזמן שהיו בית-דין מקדשים

את החודש על-פי ראיית הירח. אם נאמר שאי-אפשר לספור שתי ספירות מספק, הרי בכל מקום שלא הגיעו אליו שלוחי-בית-דין (ולכן נהגו שם תמיד יום-טוב שני) לא קיימו את מצוות ספירת העומר כראוי מעולם, וברור שלא בירכו על הספירה, שהרי ביום ט"ז ניסן עדיין חגגו יום-טוב שני מפני הספק ולא יכלו לברך, ואם-כן חסר בדין "תמימות" של כל ימי הספירה! (ואיך לא נזכר דבר תמוה כל-כך בתלמוד?).

לגבי הברכה טענו כמה פוסקים, שהואיל ורק אחת משתי הספירות נכונה, אי-אפשר לברך תחילה, מחשש שהספירה הלא-נכונה תהיה הפסק בין הברכה למצות הספירה. אך על טענה דומה כבר השיבו בעל התניא ועוד פוסקים, שמכיוון שהאדם מתעסק בדבר שבידו עליו, אלא שלא עלתה בידו כהוגן, אין בכך חשש הפסק.

מקורות: בעל המאור סוף פסחים. ברכ"ס סי' תפט סק"ד. ש"ע אדמו"ר הזקן שם סי' וסכ"א. שו"ת יביע אומר ח"א או"ח סי' מה, מנחת יצחק ח"א סי' מה, סי' נטעי גבריאל הל פסח ח"ג פ"ה סי' ס"כ, וש"ג. שערי הל' ומנחת או"ח ח"ב עמ' קמב.

גיליונות שיחת השבוע

בעברית וברוסית מופצים בכל רחבי ארה"ב להזמנות ולפרסום אנא פנו:

917-892-4908

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש. גם כיום ניתן לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

למבצעים מיוחדים בקרו באתר בעברית www.sky2000.com

SKY2000 .com

התחנות במיסות לישראל

הצבע לפסח

\$899 (כולל מיסים)

ניו יורק - ישראל

212.599.3333

60 E. 42 st. #712, NY, NY 10165

Levi Hartman
לוי הרטמן

Office: 718-871-8282 x128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499

www.levifunding.com

3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218

דובר עברית

סופר סת"ם • **HaSofer**
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company